

3. Кримінальний кодекс УРСР. – К.: Держполітвидав УРСР, 1950. – 167 с.

4. Кримінальне право України: Особлива частина: Підручник для студ. вищ. навч. закл. освіти / за ред. М.І. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – К.: Юрінком Інтер; Харків: Право. – 2002. – 496 с.

А.М. Ладишева

Українська академія банківської справи НБУ

ТОРГІВЛЯ ЛЮДЬМИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Проблема торгівлі людьми має глибокі історичні і етнонаціональні корені. На кожному з етапів свого розвитку людство по-різному ставилось до неї. Багатьом вона здається атрибутом далекого минулого. В дійсності ж найбільш розвинуті демократії до цього часу не можуть позбутися цього ганебного явища. Практично в усіх регіонах світу існує продаж жінок з метою експлуатації в секс-індустрії, втягання в боргову кабалу, злочинну діяльність, жебрацтво, комерційне усиновлення, використання людей у збройних конфліктах, як рабської робочої сили чи біологічної сировини [6, с. 26].

Особливо гостро ця проблема стоїть для держав колишнього Радянського Союзу, в тому числі і України, що на початку 90-х років зіткнулись з небувалим сплеском торгівлі людьми.

Серед чинників, що об'єктивно сприяють існуванню торгівлі людьми в Україні, насамперед, слід назвати складну економічну ситуацію, високий рівень безробіття. Крім економічних існує низка передумов загального характеру, що сприяють цьому явищу:

- недоліки нормативно-правового регулювання соціально-економічної сфери, а також прогалини кримінального, кримінально-процесуального, адміністративного законодавства;
- недосконалість законодавчої бази та її невідповідність нормам міжнародного права, що обмежує можливість правоохоронних органів щодо боротьби з такими злочинами;
- слабка поінформованість потенційних потерпілих про порядок виїзду з України та працевлаштування за кордоном;
- недостатній і нерегульований контроль за діяльністю фірм, агентств та інших суб'єктів господарювання, що здійснюють працевлаштування громадян, надають шлюбні послуги, організують туристичні поїздки тощо.

Україна в міжнародній системі ідентифікована як країна походження і транзиту “живого товару” одночасно. Назвати точну кількість українців, які щороку потрапляють у “біле рабство” дуже важко. Проте вже факт, що сучасні масштаби торгівлі людьми можуть призвести до:

- дестабілізації існуючого ринку праці;
- розвитку організованої злочинності;
- економічної дестабілізації в результаті збільшення відмивання грошей;
- демографічної дестабілізації;
- поширення корупції [1, с. 24].

Нині Україна ратифікувала численні конвенції, пакти, протоколи у сфері протидії торгівлі людьми. Крім того, у 2000 р. було створено в структурі служби карного розшуку центрального апарату МВС та регіональних управлінь спеціалізовані підрозділи боротьби із злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми. Упродовж останніх років саме боротьби з “білим рабством” є пріоритетним напрямом роботи правоохоронних органів. Це визначено зокрема Комплексною програмою протидії торгівлі людьми на 2002-2005 роки.

Ефективне попередження такого роду злочинів допоможе запобігти вчиненню інших протиправних дій (нелегальна міграція, правопорушення у медичній сфері тощо). А поки що пошук шляхів протидії торгівлі людьми має пріоритетне значення. З цією метою вважаємо за доцільне:

- приведення національного законодавства у відповідність з міжнародними нормами;
- можлива розробка та пропонування певних змін та доповнень до чинних міжнародно-правових актів;
- розробка та прийняття окремого законодавчого акту з питань боротьби з торгівлі людьми;
- розв'язання питання тактичної взаємодії правоохоронних органів України й зарубіжних країн у боротьбі з торгівлею людьми;
- введення спеціалізації по цій лінії у прокуратурі і судах на обласному рівні;
- створення Фонду боротьби з торгівлею людьми, який слід використовувати для захисту, надання медичної, психологічної, правової та іншої допомоги особам, які стали жертвами торгівлі людьми;
- декриміналізація відповідальності за систематичне заняття проституцією, виключивши ч.1 ст. 303 ККУ.

Література

1. Бандурко А.М., Куц В.М., Левченко Е.Б. Противодействие торговле людьми: Учебное пособие. – Харків: Консум, 2003. – 312 с.
2. Валерко В. Чи може законодавство ефективно протидіяти торгівлі людьми // Юридичний вісник України. – 2003. – 25-31 січня.
3. Мещерякова Н. Сучасне рабство: вперед у минуле? // Юридичний вісник України. – 2005. – 13-19 серпня.
4. Нечипоренко Л. Боротьба з торгівлею людьми: досвід та міжнародні перспективи // Іменем закону. – 2004. – 28.05-3.06.

5. Шеварихін А.О. Особливості застосування кримінальної відповідальності за торгівлю людьми // Науковий вісник національної академії внутрішніх справ України. – 2003. – № 5.

6. Шеварихін А.О. Торгівля людьми в Україні – причини існування та шляхи протидії // Науковий вісник національної академії внутрішніх справ України. – 2005. – № 6.

О.Н. Палёха

*Харьковский национальный университет внутренних дел,
Сумский филиал*

РЕГИОНАЛЬНЫЕ СИСТЕМЫ ЗАЩИТЫ ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

Большое значение, которое придается государствами защите и поощрению прав и свобод человека, делает необходимым тесное международное сотрудничество в этой области, в том числе на региональном уровне.

Европейская система защиты прав человека. Европейская система защиты прав человека. Была создана советом Европы 1949 г. Основными правовыми источниками являются европейская конвенция о защите прав человека и основных свобод 1950 г., европейская социальная хартия 1961 г., европейская конвенция по предупреждению пыток, рамочная конвенция о защите национальных меньшинств.

Европейский суд по правам человека был создан 21 января 1959 г. В Страсбурге. Согласно ст. 46-48 конвенции возбуждать дела в суде могли только государства-участницы конвенции и комиссия по правам человека. Но согласно с протоколом № 9, который вступил в силу 1 октября 1984 г., индивидуумы также получили право обращаться с жалобами в европейский суд.

Методы работы европейского суда по правам человека должны быть коренным образом пересмотрены. Это необходимо сделать в силу различных причин: роста числа поступающих жалоб, подачи заявлений о новых разновидностях нарушений.

7 мая 1999 г. Комитет министров принял резолюцию 99/50 “О комиссаре совета Европы по правам человека”, компетенция которого состоит из содействия правам человека, обеспечение полного и эффективного исполнения государствами – членами документов совета Европы в правозащитной сфере.

Функционирование региональной системы защиты прав человека в рамках совета Европы подтверждает правильность вывода всемирной конференции по правам человека 1993 г., что “поощрение и защита прав человека являются предметом законной обеспокоенности международного сообщества”. Представляется, что возникает необходимость внести определенные коррективы в вопрос о принципе невмешательства во внутренние дела государств.